

JUDr. J. Jurníková, Ph.D.

Právně právní odpovědnost

TEZE

- Sankce: represivní
- Reparační
- preventivně – výchovná
- ochranná

SPO

- Členění:
- 1. Odpovědnost za přestupky
- 2. Odpovědnost za tzv. jiné správní delikty
- A) disciplinární
- B) pořádkové
- C) podnikajících FO a PO
- D) ostatní

Přestupky

- Tzv. pojmenované správní delikty
- (neúplná kodifikace – zák. č. 200/1990 Sb.)
- Staví na subjektivní odpovědnosti (odpovědnost za zavinění)
- Materiálně-formální pojetí přestupku

Přestupky

- Znaky skutkové podstaty přestupku
- 1. OBJEKT
- - právem chráněný zájem
- Př. majetek, řádný chod veřejné správy, zdraví člověka
- A) obecný
- B) druhový - členění

PRVKY

- 2. Objektivní stránka
- A) protiprávní jednání

- B) následek
- C) příčinná souvislost
- Fakultativně: místo a čas

PRVKY

- 3. Subjekt
- - starší 15 let (mladiství do 18 let)
- Příčetnost
- Exempce : výsady a imunity (čl. 65 Ústavy – prezident republiky, dále soudci ÚS)
- Disciplinární řízení (vojáci, BIS, Policie)

PRVKY

- 4. Subjektivní stránka (zavinění)
- A) úmysl (přímý a nepřímý)
- B) nedbalost (vědomá a nevědomá)

SUBJEKTIVNÍ STRÁNKA

● Typ	vědomí	volní
● Úmysl přímý	ví	chce
● nepřímý	ví	srozuměn
● Nedbalost vědomá	ví	spoléhá
● nevědomá	abs	abs vůle

Materiální stránka

- Stupeň nebezpečnosti pro společnost
- Více než nepatrný

Příklad

- Přestupky proti občanskému soužití (§ 49)
- (1) Přestupku se dopustí ten, kdo
- a) jinému ublíží na cti tím, že ho urazí nebo vydá v posměch,

- b) jinému z nedbalosti ublíží na zdraví,

Okolnosti vylučující protiprávnost

- 1. Nutná obrana (útok)
- 2. Krajiní nouze (nebezpečí)
- POZOR!!! **přiměřenost**

SANKCE - DRUHY

- Napomenutí
- Pokuta (flexibilní sazby)
- Zákaz činnosti
- Propadnutí věci

Pravidla ukládání

- Lze uložit pouze sankci, kterou stanoví zákon a v případě, že bylo rozhodnuto o vině
- Přihlíží se k závažnosti přestupku
- 1. Způsob spáchání (konání či opomenutí, místo veřejně přístupné apod.

Pravidla pro ukládání sankcí

- 2. Následky (porucha trvalá či odstranitelná)
- 3. Okolnosti spáchání přestupku (rodinné poměry, tíživá životní situace, více skutkových podstat apod)
- 4. Míra zavinění (úmysl, nedbalost, promyšlenost jednání)

Pravidla pro ukládání sankcí

- 5. Pohnutka (závist, ziskuchtivost, nenávisť k určité osobě)
- 6. Osoba pachatele (věk, recidiva)

Pravidla pro ukládání sankcí

- Sankce lze ukládat samostatně nebo společně (výjimku tvoří napomenutí a pokuta)
- Lze také upustit od uložené sankce po vyslovení viny, kdy postačí samotné pojednání přestupku k nápravě pachatele

souběh

- Dva či více přestupků, zde se rozhoduje o vině a sankci u každého zvlášť
- Pokud projednává tentýž orgán, jedná se o tzv. společné řízení, kdy se ukládá sankce za přestupek nejpřísněji postižitelný (zásada absorpční)

napomenutí

- Nejmírnější sankce morálního charakteru
- Nelze uložit společně s pokutou
- Lze uložit i v příkazním řízení, ale nikoli v blokovém
- Výsledný efekt jako u upuštění od uložení sankce

pokuta

- Majetkový charakter
- Lze uložit za každý přestupek
- Určena horní hranicí (institut správního uvážení)
- Fixní sazba (výjimka katastrální zákon – vázáno na minimální mzdu)
- Obecná horní výše pokuty je 1 000 Kč

Zákaz činnosti

- Odnímáno možnost vykonávat určitou činnost
- Lze uložit pouze tam, kde to zákon výslovně dovoluje (např. § 22 odst. 1, § 24)
- Činnost musí být vykonávána:
- A) v pracovním nebo jiném obdobném poměru
- B) je třeba povolení nebo souhlasu SO

Zákaz činnosti

- Příklady:
- Řízení motorových vozidel
- Držení a nošení kulové zbraně a lovecké brokové zbraně
- Lov ryb
- Provozování silniční motorové dopravy pro cizí potřeby

Zákaz činnosti

- Pachatel spáchal přestupek uvedenou činností nebo alespoň v

souvislosti s ní

- Lze uložit nejdéle na dobu 2 let
- Po uplynutí 12 doby lze požádat o upuštění od výkonu zbytku sankce
- Úmyslné porušení zákazu činnosti – trestný čin § 171c) – trest odnětí svobody až na šest měsíců nebo peněžitý trest

Zákaz činnosti

- Mladiství – nejdéle na dobu 1 roku,
- výkon sankce nesmí bránit v případě na povolání

Propadnutí věci

- Odejmutí prospěchu získaného přestupkem(i peníze)
- **Podmínky:**
- Pachatel je výlučným vlastníkem věci
- Věc byla užita ke spáchání přestupku (př. přístroj užitý k nepovolené výrobě lihu nebo destilátu - § 30 odst. 1 písm.d) nebo rybářské náčiní - § 35 odst. 1 písm. f)

Propadnutí věci

- Byla přestupkem získána nebo byla nabyta za věc přestupkem získanou (vyrobený líh, výtěžek z nedovoleného podnikání)
- Hodnota věci nesmí být v nápadném nepoměru k povaze přestupku (ne nemovitost!)
- Vlastníkem se stává stát- § 75 – pokud není rozhodnuto o propadnutí věci, vrací se věc tomu, komu náleží (vlastníku či tomu, kdo ji vydal)

Ochranná opatření

- Omezující opatření
- Zabrání věci

Omezující opatření

- Zákaz navštěvovat určená veřejně přístupná místa, kde se podávají alkoholické nápoje nebo se konají sportovní či kulturní podniky
- Taxativní výčet skutkových podstat přestupků:
- A) proti veřejnému pořádku (§ 47 a 48)
- B) proti občanskému soužití (§ 49)
- C) na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi (§ 30)

Omezující opatření

- Místo musí být v rozhodnutí přesně určeno (orgán je limitován obvodem své působnosti)
- Nedodržení - § 21 odst. 1 písm. ch) pokuta až do výše 3 000 Kč
- Ukládá se společně se sankcí
- Max. doba - 1 rok
- **POZOR** – nelze uložit osobě, která vykonává činnost v prostorách v pracovním poměru (př. zákaz číšníkovi návštěvu restaurace, ke pracuje)

Zabrání věci

- Důvod: ochrana osob nebo majetku
- Podmínky:
- Věc náleží osobě, kterou nelze stíhat (nedostatek věku, přičetnost, amnestie, promlčení)
- Věc nenáleží pachateli nebo mu nenáleží zcela (spoluvlastnictví)

Zabrání věci

- Lze rozhodnout do dvou let
- Vlastníkem se stává stát
- Hodnota věci nesmí být v nápadném nepoměru k povaze jednání majícího znaky přestupku